

HSY

HELSINGIN KAUPUNGIN KIRJAAMO HELSINGFORS STADS REGISTRATORSKONTOR	
Saapunut/Inkommit	
14. 02. 2011	
Dnro/Dnr	<i>KM 2011-290</i>
Tohtävaluokka Uppgiftsklass	<i>§11</i>

LAUSUNTOPYYNTÖ

11.2.2011

Dnro 704/80/802/2010

Ryij/ELA

Helsingin kaupunginhallitus
 Espoon kaupunginhallitus
 Vantaan kaupunginhallitus
 Kauniaisten kaupunginhallitus

LAUSUNTOPYYNTÖ PÄÄKAUPUNKISEUDUN ILMASTONMUUTOKSEEN SOPEUTUMISEN STRATEGIAN LUONNOKSESTA

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymän (HSY) hallitus päätti 17.12.2010 pitämässään kokouksessa hyväksyä Pääkaupunkiseudun ilmastomuutokseen sopeutumisen strategian luonnoksen lausunnoille lähetettäväksi sekä pyytää siitä lausunnot Espoon, Helsingin, Kauniaisten ja Vantaan kaupunkien hallituksilta.

Lausunnoissaan kaupunkeja pyydetään ottamaan kantaa erityisesti sopeutumisstrategian luonnoksen toimenpidelinjauksiin. Sopeutumisstrategian toteuttaminen koskee kaupunkien kaikkia toimialoja. Täten lausuntoon pyydetään sisällyttämään keskeisten toimialojen kannanotot strategian toimenpidelinjauksiin.

Lausunto tulee toimittaa **31.5.2011** mennessä osoitteella: Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä, kirjaamo, Opastinsilta 6 A, 00520 Helsinki sekä sähköisenä osoitteeseen kirjaamo@hsy.fi.

Pääkaupunkiseudun ilmastomuutokseen sopeutumisen strategian luonnos -raportti on saatavissa osoitteesta: ww.hsy.fi/ilmastonmuutos. Monistettuja raportteja voi tilata lisää osoitteesta ilmasto@hsy.fi.

Ilmastomuutoksen sopeutumisesta käsittelevä avoin seminaari järjestetään torstaina 10.3.2011 klo 12.00-15.30 Kansallismuseon auditoriossa, Mannerheimintie 34, Helsinki. Seminaarin ohjelma on liitteenä. Tilaisuuteen pyydetään ilmoittautumaan osoitteessa ilmasto@hsy.fi.

Lisätietoja antaa ilmastoasiantuntija Susanna Kankaanpää, puh. 045 139 3626 tai susanna.kankaanpaa@hsy.fi.

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä

XXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXX

Raimo Inkinen
toimitusjohtaja

Irma Karjalainen
tulosaluejohtaja

LIITE

Pöytäkirjaote HSY hallitus 17.12.2010 / § 170

JAKELU

Lausuntopyynnön vastaanottajat

TIEDOKSI

HSY:n kirjaamo

Hallitus

§ 170

17.12.2010

PÄÄKAUPUNKISEUDUN ILMASTONMUUTOKSEEN SOPEUTUMISEN STRATEGIAN LUONNOS

704/80/802/2010

Hallitus § 170

Esittelijä
Valmistelija

Toimitusjohtaja Raimo Inkinen
Tulosaluejohtaja Irma Karjalainen / ilmastoasiantuntija Susanna Kankaanpää, p. 045 139 3626

Helsingin, Espoon, Vantaan ja Kauniaisten ja HSY:n yhteisen ilmastomuutokseen sopeutumisen strategian valmistelutyötä koordinoi HSY. Sopeutumisstrategian luonnos on valmistunut ja se esitetään lähetettäväksi lausunnoille jäsenkaupunkeihin. Sopeutumisstrategian on määrä valmistua vuoden 2011 lopussa.

Pääkaupunkiseudun sopeutumisstrategia keskittyy kaupunkiympäristön ja rakennetun ympäristön sopeutumiseen ilmastomuutoksessa. Työssä tunnistetaan alueellisia ilmastovaikutuksia ja määritellään seudullisia toimintalinjoja ilmastomuutoksen vaikutuksiin sopeutumiseksi.

Pääkaupunkiseudun ilmastomuutokseen sopeutumisen strategia

Pääkaupunkiseudun ilmastostrategia 2030 valmistui vuonna 2007. Strategia painottuu ilmastomuutoksen hillintään, mutta sitä hyväksyttäessä päätettiin laatia myös yhteinen sopeutumisstrategia. Helsingin, Espoon, Vantaan, Kauniaisten ja HSY:n yhteisessä kunta- ja hallintokuntarajat ylittävässä strategiaprosessissa painotetaan rakennetun kaupunkiympäristön sopeutumista ja haetaan ne toimet, jotka kaupunkien kannattaa toteuttaa yhdessä. HSY Helsingin seudun ympäristöpalvelut vastaa sopeutumisstrategian valmistelusta.

Strategiatyötä varten valmistettiin Ilmatieteen laitoksella ilmasto- ja merenpinnan nousun skenaariot pääkaupunkiseudulle (Venäläinen ym. 2009). Lisäksi mallinnettiin jokitulvien riskejä ilmastomuutoksen oloissa (Veijalainen ym. 2009) ja selvitettiin ilmastomuutoksen seurauksia. Taustaselvitykset on julkaistu raportissa "Pääkaupunkiseudun ilmasto muuttuu - Sopeutumisstrategian taustaselvityksiä". Raportti on luettavissa HSY verkkosivuilta www.hsy.fi/ilmastonmuutos.

Kaupunkien asiantuntijat mukana valmistelussa

Pääkaupunkiseudun kaupunkien ja kuntayhtymien avainasiantuntijat ja suunnittelijat ovat osallistuneet strategiatyöhön useassa eri vaiheessa. Työ aloitettiin asiantuntijahaastatteluilta nykyisten varautumissuunnitelmien ja kokemusten kartoittamiseksi. Yhteisissä työpajoissa on määritelty seudun sopeutumisen kannalta keskeisiä toimintalinjoja ja toimenpide-ehdotuksia. Sopeutumisstrategian valmistelua ohjaa kaupunkien edustajista koostuva

johtoryhmä. Tärkeitä luonnosvaiheen valmisteluun osallistuvia tahoja ovat olleet mm. edustajat rakennusvalvonnasta, kaavoituksesta, pelastustoitimesta ja terveydenhuollosta.

Sopeutumisstrategiatyötä ohjaa johtoryhmä, jonka puheenjohtajana toimii kaupungininsinööri Raimo K. Saarinen Helsingistä. Johtoryhmässä on 26 jäsentä HSY:n jäsenkaupungeista ja he edustavat eri hallintokuntia ja HSY kuntayhtymän toimialoja. Lisäksi johtoryhmässä on edustettuina HSL, Pelastuslaitokset, Kuntaliitto ja sisäasiainministeriö ja ympäristöministeriö.

Toimenpidelinjausten valinta

Sopeutumisstrategian luonnokseen on koottu seudullisia toimenpidelinjauksia, joiden avulla pääkaupunkiseudun kaupungit ja HSY voivat varautua ja sopeutua ilmastonmuutoksen vaikutuksiin.

Sopeutumisstrategian johtoryhmä määritteli työpajassaan huhtikuussa 2010 alustavia seudullisia sopeutumisen toimenpidelinjauksia. Näitä alustavia linjauksia tarkennettiin ja lisättiin kolmessa sektorikohtaisessa työpajassa, jotka pidettiin lokakuussa 2010. Työpajoihin osallistui kaupunkien asiantuntijoita eri hallintokunnista.

Seudullisen strategian toimenpidelinjausten valintakriteerejä:

- a toimien tulee olla yhteistyötä vaativia, seudullisia, nk. rajajoki-tapauksia tai valuma-alueen toimia
- b toimenpiteiden suunnittelu ja/tai toteuttaminen edellyttää kuntien tai muiden osapuolten yhteistyötä tai niillä voi olla ylikunnallisia vaikutuksia
- c toimenpiteen suunnittelu ja/tai toteuttaminen yhdessä tuo seudulle synergiaetuja ja/tai säästää kustannuksia

Toimenpidelinjauksia määriteltiin sään ja ilmaston ilmiöille, ottaen huomioon sekä keskimääräinen muutos että ääri-ilmiöt:

- a Keskilämpötilan nousu, leudot talvet, pitkät hellejaksot
- b Keskimääräisen sadannan lisääntyminen ja rankkasateet
- c Tuulisuus ja myrskyt
- d Merenpinnan nousu ja meritulvat

Sopeutumisen kustannuksia arvioidaan tapaustutkimusten pohjalta vuonna 2011. Tämä työ tehdään yhteistyössä Helsingin kaupungin ympäristökeskuksen kanssa ja Baltic Sea Region -ohjelman BaltCICA -hankkeen yhteydessä, jossa HSY on kumppanina. Lisäksi HSY vastaa EU Life+ Julia 2030 -hankkeesta, jossa yhtenä osatehtävänä valmistellaan pääkaupunkiseudulle alueellista sopeutumisstrategiaa.

Sopeutumisstrategian linjauseesitykset

Ilmastonmuutoksen ennakoituja vaikutuksia on tarkasteltu toimintasektoreittain: maankäyttö, liikenne, verkostot ja joukkoliikenne,

rakentaminen, vesi- ja jätehuolto, energiahuolto, pelastustoimi ja turvallisuus, sosiaali- ja terveystoimi sekä yleiset kaupunkiseutua koskevat yhteiset toimet. Ilmastonmuutoksen hillinnän ja sopeutumisen tulisi olla keskeisenä lähtökohtana kaikessa yhdyskuntien suunnittelussa, rakentamisen ohjauksessa ja infrastruktuurin kehittämiskäytännöissä. Viranomaisten yhteistyötä kriisiviestinnässä on kehitettävä.

Sopeutuminen kaupunkiseudulla edellyttää osaamisen lisäämistä sekä kaupunkien rakenteen että toimintojen suunnittelussa. Seudun yhteiset linjaukset rannikkoalueiden rakentamisesta ja tulvasuojauksen periaatteista raja-alueilla ovat välttämättömät; maankäytön suunnittelussa tulee varautua ilmastonmuutoksen vaikutuksiin ja riskeihin. Pääkaupunkiseudun yhteiset määräykset hulevesien imeytyksestä ja vesien johtamisesta on myös katsottu tarpeelliseksi.

Ilmastonkestävään rakentamiseen tarvitaan ohjeet, joka tarkoittaa konkreettisia neuvoja tuulisuuden huomioimisesta, tulvista, merenpinnan noususta, kosteudesta ja julkisivuille asetettavista säänkestävyyden kriteereistä. Tulva-, rankkasade-, eroosio- ja sortumariskien huomioonottamiseksi verkostojen ja laitosten kunnossapidossa ja sijoittamisessa tulee niin ikään laatia ohjeistus.

Pelastustoimen ja turvallisuuden osalta on tarpeen laajentaa poikkeusolojen valmiussuunnitelmaa ottamalla ilmastonmuutos ja sen aiheuttamat vaikutukset ja riskit huomioon. Sosiaalityön osalta tuli esille tarve ohjeistaa asukkaita ja erityisryhmiä poikkeustilanteissa toimimisesta (helleaallot) ja selvittää vastuut ja yhteistyötarpeet viranomaisten kesken. Ilmastonmuutoksen vaikutukset ilmanlaatuun ja terveyteen on myös syytä selvittää.

Pääkaupunkiseudun ilmastonmuutokseen sopeutumisen strategiassa keskitytään suunniteltuun ja ennakoivaan sopeutumiseen. Osa toimista on myös reaktiivista vahinkojen korjaamista. Aikajänne kattaa sekä lähitulevaisuuden varautumisen että pidempiaikaiset, vuoteen 2050 ja 2100 ulottuvat seuraukset. Päämääränä on pääkaupunkiseudun ilmastonkestävyyden vahvistaminen.

Edellä mainitut toimenpiteet ovat osa ilmastonmuutoksen sopeutumisen strategiatyön luonnosvaiheessa esille tulleista pääkaupunkiseudun yhteisistä toimista. Strategialuonnos esitetään lähetettäväksi esittely- ja lausuntokierrokselle kaupungeille ja sidosryhmille alkuvuodesta 2011. Tavoitteena on täydentää strategiaa palautteen ja tehtävien lisäselvitysten pohjalta siten, että Sopeutumisen strategiaehdotus valmistuu vuoden 2011 loppuun mennessä.

Ehdotus (RI)

Hallitus päättää

- a hyväksyä Pääkaupunkiseudun Ilmastonmuutokseen sopeutumisen strategialuonnoksen lausunnoille lähetettäväksi
- b päättää pyytää lausunnot pääkaupunkiseudun kaupunkien hallituksilta ja muilta tahoilta 30.4.2011 mennessä

Päätös

Hallitus päätti hyväksyä ehdotuksen.

Liite

Pääkaupunkiseudun ilmastonmuutokseen sopeutumisen strategia 1.
luonnos 13.12.2010

Pöytäkirja on ollut yleisesti nähtävänä 3.1.2011 HSY:n kirjaamossa

Todistan pöytäkirjanottéen oikeaksi

Helsingissä 11.2.2011

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Taimi Piispanen
osastosihteeri

